

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 184/2025-88

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **LESY Slovenskej republiky, štátny podnik**, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO 36 038 351, zastúpeného Irena Sopková, s.r.o., Dvořákovo nábrežie 7529/4E, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/44/2020-1665 z 10. februára 2021 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/112/2022 z 26. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/44/2020-1665 z 10. februára 2021 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/112/2022 z 26. marca 2024 **bo lo p o r u š e n é** základné práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/112/2022 z 26. marca 2024 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/44/2020-1665 z 10. februára 2021 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Trenčíne **s ú p o v i n n é** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 331,33 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu, prístup k súdu a rovnosť pred súdom podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv napadnutými rozsudkami, zrušil ich a priznal náhradu trov konania.

2. Z obsahu sťažnosti a priložených rozsudkov vyplýva, že v spore vedenom od roku 1993 o určenie neplatnosti prevodu štátneho majetku Okresný súd Považská Bystrica rozhodol v poradí piatym rozsudkom č. k. 5C/109/2014-1381 z 11. novembra 2019 tak, že určil neplatnosť prevodu majetku štátu do majetku spoločnosti ZBROJOVKA VSETÍN, a. s., vykonaného rozhodnutím Ministerstva strojárstva a elektroniky Českej republiky (ďalej len „ministerstvo“) z 19. decembra 1990 pod č. 140/90, 1030/674/90 (ďalej len „rozhodnutie rezortného ministerstva ČR“) v časti, v ktorej boli do majetku novovzniknutej spoločnosti vložené špecifikované pozemky. V odôvodnení uviedol, že vo vzťahu k pozemkom boli uplatnené reštitučné nároky a v zmysle vtedy platného zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 427/1990 Zb.“) nemohol byť tento prevod v súlade so zákonom. Ďalej argumentoval tým, že prevádzané pozemky (formou vkladu do spoločnosti) boli v správe na základe výnimky, kde platil územný princíp, ktorý bol porušený. Na prevod správy sa vyžadoval súhlas ústredného orgánu štátnej správy, prevod vlastníctva však nevyžadoval takýto súhlas, ale mal byť koordinovaný so slovenskými orgánmi, k čomu nedošlo. Ďalším dôvodom neplatnosti prevodu bola skutočnosť, že došlo k ich prevodu bez akejkoľvek špecifikácie pozemkov.

3. Na základe odvolania žalovanej krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Ako dôvodné posúdil námietky žalovanej v otázke nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatoval, že zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom podniku“) umožňoval vklad majetku zrušenej spoločnosti do majetku novovzniknutej spoločnosti bez jeho špecifikácie. Ďalej uviedol, že hmotný majetok, s ktorým štátny podnik hospodáril, tvorili jemu zverenú veci a majetkové práva, ako aj veci a majetkové práva, ktoré nadobudol v priebehu podnikania. Veci, s ktorými podnik hospodáril, boli v štátnom vlastníctve, teda podnik tento majetok nevlastnil. Podľa názoru krajského súdu bolo s majetkom podniku naložené v súlade so zákonom, keď tento majetok bol ako celok vložený do majetku novozaloženej akciovej spoločnosti. V čase vykonania dotknutého úkonu dochádzalo k prechodu vlastníckeho práva samotným právnym úkonom. Pri konštatovaní uvedeného krajský súd vychádzal z názoru najvyššieho súdu vysloveného v tejto veci v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/28/96 z 30. júna 1999, ktorý pozemky nepovažoval za súčasť nescudziteľného základného lesného fondu v zmysle čl. 10 ods. 1 ústavného zákona č. 100/1990 Zb., ktorým sa menila a dopĺňala Ústava Československej socialistickej republiky z roku 1960, preto mohol byť vložený do akciovej spoločnosti ako súčasť jej základného kapitálu. Uvedený záver právne záväzným spôsobom už vyriešil najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/132/2009 z 28. februára 2011, keď konštatoval, že právny poriadok umožňoval prevod správy národného majetku zásadne len medzi štátnymi organizáciami. Pokiaľ išlo o prevod vlastníctva na iné subjekty, dochádzalo k zániku vlastníckeho práva štátu a aj zániku práva správy, resp. hospodárenia s národným majetkom. Pri takomto prevode vlastníctva štátu nedochádzalo k prevodu práva správy,

keďže toto právo zaniklo okamihom zmeny vlastníctva. Pokiaľ išlo o aplikovateľnosť zákona č. 427/1990 Zb., na rozdiel od predchádzajúceho právneho záveru vysloveného tým istým súdom v danej veci (č. k. 17Co/113/2011-1146 z 28. mája 2014) bol toho názoru, že predmetný zákon nie je aplikovateľný v danej veci, keďže sa podľa dôvodovej správy mal vzťahovať na menšie podniky prevádzané formou verejnej dražby (tzv. zákon o malej privatizácii) s poukazom na znenie § 2 ods. 1 označeného zákona. Navyše, predmetný zákon sa nevzťahoval na posudzovaný prípad transformácie štátneho podniku, pri ktorom nešlo o privatizačný proces, ale došlo k transformácii vlastníckeho práva štátu na vlastníctvo akciovej spoločnosti. Z uvedeného dôvodu sa blokačné mechanizmy (zákaz prevodu majetku podliehajúceho novej reštitúcii, pozn.) na vykonaný právny úkon nevzťahovali. K argumentu sťažovateľa, že pokiaľ sa vyžadoval súhlas na prevod správy štátneho majetku, tak potom v prípade prevodu vlastníckeho práva k majetku bol rovnako potrebný, krajský súd uviedol, že takýto súhlas nebol potrebný, keďže išlo o prevod vlastníckeho práva formou vkladu do majetku akciovej spoločnosti, a nie prevod správy národného majetku. V tomto smere odkazoval na záväzný názor najvyššieho súdu vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/132/2009 z 28. februára 2011 a rovnako aj názor ústavného súdu vyslovený v rozhodnutí č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012, ktorým bola ústavná sťažnosť proti označenému rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietnutá.

4. K porušeniu územného princípu pri prevode pozemkov rozhodnutím ministerstva uviedol, že tento názor je nesprávny, keďže súhlas na transformáciu (vklad majetku zrušeného štátneho podniku bez likvidácie do akciovej spoločnosti) dal kompetentný orgán – vláda Českej republiky. Až následne dochádzalo k oslabovaniu právomocí federácie prijímaním nových právnych predpisov.

5. K nedostatku koordinácie uskutočneného prechodu štátneho majetku (lesných pozemkov) s orgánmi Slovenskej republiky krajský súd poukázal na úvahy uvedené v rozhodnutí ústavného súdu č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012, ktorý dospel k záveru, že súhlas nebol potrebný, navyše, nespôsobil by neplatnosť právneho úkonu. Vychádzajúc z uvedených nosných úvah, dospel k záveru, že nezistil žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mal byť posudzovaný právny úkon neplatný, preto napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol.

6. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že dovolanie žalobkyne (Slovenská republika) a sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd po rekapitulácii predchádzajúceho konania a jeho výsledkov k uplatneným dovolacím dôvodom oboch dovolateľov uviedol, že nie sú dané. K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, k porušeniu ústavného zákona č. 143/1968 Zb. pre nedostatok akejkoľvek formy konzultácie pri prevode štátneho majetku druhým štátom najvyšší súd odcitoval príslušné pasáže napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatoval ich správnosť a právnu konformitu aj s poukazom na názory ústavného súdu v rozhodnutí č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012. K námietke obchádzania ústavného zákona č. 556/1990 Zb., ktorým sa mení ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii (ďalej len „zákon č. 556/1990 Zb.“), (ktorým bol zavedený územný princíp) konštatoval, že k predmetnému úkonu došlo 19. decembra 1990, teda pred platnosťou (27. decembra 1990) a účinnosťou (1. januára 1991) ústavného zákona. Vychádzajúc z časových súvislostí, bol toho názoru, že ku konaniu *in fraudem legis* nemohlo dôjsť. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku [(ďalej aj „CSP“); nedostatok dôvodov, nepreskúmateľnosť] uviedol,

že rozhodnutie odvolacieho súdu je odôvodnené dostatočne, zrozumiteľne v nadväznosti na predchádzajúce rozhodnutia v danej veci a je aj presvedčivé. K námietke nedostatočnej určitosti v identifikácii predmetu prevodu, ktorá mala zakladať neplatnosť prevodu, najvyšší súd opätovne odcitoval pasáže napadnutého rozsudku krajského súdu a uzavrel, že názor krajského súdu o platnom právnom úkone považoval v rozsahu dovolacích výhrad za správny. K historickej a právnej argumentácii uplatnenej v dovolaní konštatoval, že táto nebola použitá v konaní pred nižšími súdmi, preto sa ňou nezaoberal. Vychádzajúc z uvedeného, dovolanie podľa § 448 CSP poriadku zamietol.

7. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 184/2025-23 zo 16. apríla 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu.

8. Následne ústavný súd 29. apríla 2025 vyzval krajský súd a najvyšší súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej ústavnej sťažnosti. V ten istý deň zároveň upovedomil zúčastnenú osobu JUDr. Kateřinu Martinkovú – správkyňu konkurznej podstaty úpadcu Zbrojovka Vsetín, akciová spoločnosť (ďalej len „správkyňa úpadcu“), prostredníctvom jej právneho zástupcu JUDr. Patrika Petřika o práve vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti. Zúčastnenú osobu Českú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (ďalej len „Česká republika“), o jej práve vyjadriť sa k prijatej sťažnosti upovedomil listom z 9. júla 2025 a zúčastnenú osobu Okresnú prokuratúru Považská Bystrica (ďalej len „prokuratúra“) upovedomil listom zo 4. novembra 2025.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a najvyššieho súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 89/2025 zo 16. mája 2025 v podstatnom uviedol, že posúdenie ústavnosti ponecháva na rozhodnutie ústavného súdu. Poukázal na to, že krajský súd v odsekoch 14 až 26 napadnutého rozsudku opísal procesný priebeh jednotlivých rozhodnutí a v nasledujúcich odsekoch odôvodnenia venoval pozornosť právnym otázkam. Okresný súd podľa neho dospel k správnym skutkovým zisteniam, ale vec nesprávne právne posúdil. V odsekoch 28 až 51 je obsiahnutý právny názor odvolacieho súdu.

II.2. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

10. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení č. k. KP 3/2025-177, Cpj 103/2025 z 12. mája 2025 uviedol, že ponecháva rozhodnutie o sťažnosti na úvahe ústavného súdu a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. K vyjadreniu najvyššieho súdu bolo zároveň pripojené vyjadrenie predsedu senátu, ktorý v podstatnom uviedol, že najvyšší súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý je vyjadrený predovšetkým v bodoch 24, 25.1 a 26 rozhodnutia. Pri dovolaní sťažovateľky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd dospel k záveru o nedôvodnosti, resp. neprípustnosti dovolania v tejto časti, vyjadrenému predovšetkým v bodoch 27 až 27.3, resp. 27.4, na ktoré dôvody v celosti poukázal.

II.3. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

II.3.1. Vyjadrenie správkyne úpadcu:

11. Právny zástupca správkyne úpadcu sa vyjadril podaním doručeným 22. mája 2025. V podstatnom vyjadril nesúhlas s tvrdením sťažovateľa, že napadnutými rozsudkami krajského a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práv, keďže je len správcom lesného majetku vo vlastníctve štátu a v konaní nebol žalobcom. Tým bola Slovenská republika zastúpená prokurátorom. Sťažovateľ v napadnutom konaní vystupoval len ako osobitný subjekt. Z uvedeného vyvodil, že k porušeniu práv sťažovateľa nemohlo dôjsť. V nadväznosti na to s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 69/04 z 30. marca 2004 bol toho názoru, že Slovenská republika ústavnú sťažnosť podať nemohla. V ďalšom dal do pozornosti ústavnému súdu, že Slovenská republika v excindačnom spore (o vylúčenie sporných nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu) vedenom pred Krajským súdom v Ostrave pod sp. zn. 12 CM120/2004 5. septembra 2024 (po podaní ústavnej sťažnosti, pozn.) svoju žalobu v celom rozsahu vzala späť a konanie bolo právoplatne zastavené uznesením z 23. septembra 2024, z čoho vyvodil, že sporné nehnuteľnosti sú súčasťou konkurznej podstaty úpadcu „po práve“. Vyjadril názor, že napadnuté rozhodnutia súdov sú dostatočne odôvodnené, súdy sa vysporiadali so všetkými relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom sporu vznesenými v odvolaní a dovolaní, prípadne dávajú jednoznačnú odpoveď na to, prečo sa tou-ktorou otázkou v danom štádiu konania už nezaoberal. K jednotlivým aspektom veci uviedol, že rezortné ministerstvo ČR konalo ako zakladateľ štátneho podniku, a to v súlade s právnymi predpismi, konkrétne so zákonom o štátnom podniku a zákonom č. 104/1990 Zb. o akciových spoločnostiach (ďalej len „zákon o akciových spoločnostiach“). V ďalšom argumentoval tým, že zákon č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam (zákon o malej privatizácii) je neaplikovateľný na daný spor. Odmietol tiež argumentáciu, že mohlo ísť o majetok podliehajúci reštitúciám podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov z dôvodu, že bol prijatý neskôr, ako došlo k spornému vkladu majetku štátneho podniku do akciovej spoločnosti, navyše, reštitučný nárok rodiny Schreiberovcov nespadal pod tento zákon, keďže ich majetok bol konfiškovaný skôr. K námietke neurčitosti sporného rozhodnutia rezortného ministerstva ČR uviedol, že z logiky veci a právnej úpravy vyplývalo, že štátny podnik mohol vložiť svoj majetok ako celok do vznikajúcej akciovej spoločnosti, čím došlo k zmene vlastníckeho práva zo štátu na akciovú spoločnosť. Vychádzal pritom z tvrdeného faktu správy majetku štátu štátnym podnikom (právneho predchodcu akciovej spoločnosti – štátny podnik Zbrojovka Vsetín) a doslovnej úpravy zákona o akciových spoločnostiach. Vyslovil domnienku, že štátny majetok mohol byť vložený do vznikajúcej akciovej spoločnosti aj bez jeho špecifikácie, a preto úkon nemôže byť neurčitý. Z evidencie nehnuteľností vyplývalo, o ktorý majetok ide, registrácia mala len evidenčné účinky a intabulačný princíp bol zavedený neskôr. K nedostatočnej koordinácii rezortného ministerstva ČR v podstatnom uviedol, že *de facto* nemohla mať vplyv na zákonnosť tohto rozhodnutia, keďže vtedy platné zákony nenormovali neplatnosť právneho úkonu z tohto dôvodu. Poukázal pritom na závery uvedené v rozhodnutí ústavného súdu v uznesení č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012 (ďalej len „skoršie rozhodnutie ústavného súdu“), ktoré konštatovalo, že sporným úkonom došlo k zmene vlastníckeho práva, a nie k prevodu správy štátneho majetku, preto nebol potrebný súhlas príslušných orgánov Slovenskej republiky s vkladom

majetku štátneho podniku do akciovej spoločnosti. Rovnako právny zástupca správkyne úpadcu odmietol argumentáciu konania *in fraudem legis* v kontexte skutočnosti, že v čase uskutočnenia rozhodnutia o vklade majetku štátneho podniku ešte nebol účinný ústavný zákon č. 556/1990 Zb., ktorým bol zavedený územný princíp pri nakladaní s majetkom štátu. Ak by bola platnosť sporného úkonu posudzovaná v rámci neúčinného právneho predpisu, išlo by o neprípustnú retroaktivitu. K argumentácii sťažovateľky, ktorá sa stotožnila s disontujúcim názorom sudcu Tkáčika k skoršiemu rozhodnutiu ústavného súdu, uviedol, že išlo o menšinový názor, ktorý nemá žiadnu právnu záväznosť. V súvislosti s takzvanou novou argumentáciou sťažovateľa (historicko-právna analýza), uplatnenou v rámci dovolacieho konania, sa stotožnil s názorom najvyššieho súdu, že bola v danom štádiu konania neprípustná. K posudzovaniu absolútnej neplatnosti sporného právneho úkonu rezortného ministerstva ČR *ex offio* uviedol, že súd absolútnu neplatnosť nehľadá nad rámec tvrdení strán sporu. Vychádzajúc z uvedených argumentov, uzavrel, že neexistuje žiaden zákonný dôvod na ingerenciu ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto navrhol ústavnej sťažnosti v celom rozsahu nevyhovieť.

II.3.2. Vyjadrenie Českej republiky:

12. Zúčastnená osoba v podaní z 27. júla 2025 v podstatnom k veci uviedla, že pod pojmom štát v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu bolo potrebné rozumieť federáciu. Tým, že zakladateľ štátneho podniku previedol majetok štátu do vlastníctva akciovej spoločnosti, sa stal štátny majetok výlučným vlastníctvom akciovej spoločnosti. Až od 1. januára 1991 nadobudol účinnosť ústavný zákon č. 556/1990 Zb., ktorý v čl. 4 ods. 4 zaviedol územný princíp, preto nie je možné spätne vykladať, že išlo o majetok Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o aplikáciu § 11 vtedy účinného zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch (ďalej len „zákon o lesoch“), toto ustanovenie upravovalo prevod správy lesného národného majetku, nie prevod vlastníctva. Predmetným úkonom došlo k prevodu vlastníctva štátneho majetku do majetku akciovej spoločnosti, preto nebol potrebný súhlas rezortného ministerstva (Ministerstva lesného a vodného pôdohospodárstva Slovenskej republiky, pozn.). Ďalej argumentovala tým, že zákaz nakladania so štátnym majetkom sa nevzťahoval na zakladateľa štátneho podniku, založením akciovej spoločnosti nedošlo k prevodu vlastníctva majetku, iba sa zmenila forma vlastníctva – štátny podnik sa stal akciovou spoločnosťou. Vysvetľujúc uvedené, uviedla, že je nutné použiť „*odst. 2 zákona č. 364/1990 Sb. kde je uvedeno, že úkony spočívajúci v prevodu vlastníctví k majetku mimo obvyklé hodpodaření, učiněné před účinností zákona od 1. 1. 1990 je povinen podnik nahlásit svému zřizovateli, který posoudí jeho platnost v termínu 31. 10. 1990, jinak je neplatný*“. V ďalšom vytkla sťažovateľke, že zo sťažnosti nie je zřejmé, či sporné lesné pozemky boli súčasťou základného lesného fondu. V nadväznosti na to tvrdila, že aj keby boli (čl. 10 ústavy z roku 1960 v znení novely ústavného zákona č. 100/1990 Zb.), ide o štátny majetok, teda majetok federácie, a nie republiky. Zakladateľ štátneho podniku preto mohol nakladať so štátnym majetkom, ktorý vložením do akciovej spoločnosti zmenil formu vlastníctva zo štátu na akciovú spoločnosť. Uvedené umožňoval postup v súlade s § 32 ods. 3 zákona o štátnom podniku. Rovnako ako správkyňa úpadcu bola toho názoru, že úprava zákona o malej privatizácii sa nevzťahuje na posudzovanú vec. Vyslovila názor, že zakladateľovi nebránilo žiadne ustanovenie zákona zrušiť štátny podnik bez likvidácie a jeho majetok vložiť do akciovej spoločnosti.

II.3.3. Vyjadrenie prokuratúry:

13. Okresná prokuratúra sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila prostredníctvom vyjadrenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. 2 GÚp 189/25/1000-5 z 27. novembra 2025. V podstatnom uviedla, že v konaní nebola predložená listina, ktorá by osvedčovala, že právo hospodárenia k spornému lesnému majetku prešlo na základe výnimky na štátny podnik Zbrojovka Vsetín. Ide o posúdenie základnej otázky, pretože pokiaľ by tento štátny podnik nemal právo hospodárenia k spornému lesnému majetku, potom by tieto nehnuteľnosti nemohli byť vložené do akciovej spoločnosti. V podrobnostiach odkazovala na priložené stanovisko Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. Kc 1/23/3300-50 z 20. novembra 2025, ktorá v podstatnom konštatovala, že išlo o nakladanie so štátnym majetkom federácie, pričom orgány národných republík mohli v rozsahu svojich kompetencií s ním nakladať, ale len striktne, dodržiavajúc teritoriálny princíp (na území svojej republiky), ktorý bol premietnutý do základného kompetenčného vymedzenia v čl. 4 ods. 5 federálnej ústavy. Z označeného ustanovenia ústavného predpisu teda jednoznačne vyplývala všeobecná povinnosť orgánov Českej republiky koordinovať svoj postup s orgánmi Slovenskej republiky v prípade, ak by tento zasahoval do tejto republiky. Vklad bol realizovaný bez akejkoľvek koordinácie, v rozpore s čl. 4 ods. 5 federálnej ústavy. Ďalej poukázala na to, že zákon o malej privatizácii [§ 2 ods. 3 písm. b) zákona č. 427/1990 Zb.] neumožňoval privatizovať majetok, ktorý mohol byť predmetom reštitúcie. Nerešpektovanie tohto pravidla porušuje princíp *favor restitutionis* (nález Ústavného súdu Československej federatívnej republiky sp. zn. I. ÚS 597/92 z 21. decembra 1992). V ďalšom považoval vymedzenie majetku v spornom rozhodnutí rezortného ministerstva ČR za neurčité a neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. § 22 ods. 1 a § 23 zákona č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník v znení zákona č. 403/1990 Zb. (ďalej len „hospodársky zákonník“). Súdny sa v tomto smere uspokojili výkladom, že ak zakladateľ do rozhodnutia prevzal zákonnú dikciu § 28 ods. 1, resp. § 32 ods. 3 zákona o štátnom podniku, splnil zákonné podmienky na platnosť daného právneho úkonu v jeho súkromnoprávnej časti. Takéto odôvodnenie rozhodnutí súdov je zjavne arbitrárne, neudržateľné a nerešpektujúce právny rámec a režim právnych úkonov normovaných zákonom o štátnom podniku a súvisiacimi právnymi predpismi upravujúcimi určitosť a zrozumiteľnosť právnych úkonov, najmä s § 22 ods. 1 a § 23 hospodárskeho zákonníka, keďže daná právna úprava je rámcová a ani takto formulovaná dispozícia s majetkom štátneho podniku nezbavovala povinnosti zakladateľa štátneho podniku postupovať podľa označených ustanovení hospodárskeho zákonníka. Záver konajúcich súdov, že štátny podnik Zbrojovka Vsetín mala k lesným pozemkom právo hospodárenia, považovala za arbitrárny, keďže v súdnom konaní nebol predložený žiadny relevantný doklad (napr. dohoda o prevode správy, delimitačný protokol v súlade s vtedajšími predpismi), ktorý by preukazoval, že právo hospodárenia k týmto špecifickým lesným pozemkom v Slovenskej republike platne prešlo na novovzniknutý štátny podnik Zbrojovka Vsetín. Bola toho názoru, že nevysporiadaním sa s jej argumentáciou: a) o nedostatku právomoci orgánu Českej republiky konať a disponovať s majetkom situovaným na území Slovenskej republiky, a to navyše bez právneho dôvodu, b) absolútnej neplatnosti právneho úkonu – neplatnosti prevodu majetku (vloženia majetku štátneho podniku) do akciovej spoločnosti pre jeho neurčitosť (§ 22 ods. 1 a § 23 hospodárskeho zákonníka in eventu § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a pre rozpor so zákonom [§ 21 ods. 1 hospodárskeho zákonníka (in eventu § 39 Občianskeho zákonníka) v spojení s § 32 ods. 3 zákona o štátnom podniku], c) neexistencie práva hospodárenia na strane vkladateľa (štátny podnik Vsetín) a s tým

spojeného konania porušujúceho rímskoprávnu zásadu „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ krajský súd a najvyšší súd svojimi napadnutými rozsudkami porušili základné právo sťažovateľa a štátu ako žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivý proces z dôvodu arbitrárnosti a svojvôle pri posudzovaní absolútnej neplatnosti právnych úkonov v predmetnej veci. Zároveň došlo aj k porušeniu práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, hmotných práv podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

II.3.4. Replika sťažovateľa:

14. Sťažovateľ v replike doručenej 19. novembra 2025 reagoval na vyjadrenia napadnutých súdov a zúčastnených osôb (správkyne konkurznej podstaty a Českej republiky). V podstatnom zotrval na dôvodnosti podanej sťažnosti. Poukázal na to, že vo veci konajúce súdy ponechali rozhodnutie na úvahe ústavného súdu a bližšie sa k veci nevyjadrili. Argumentačne spochybnil záver vo veci konajúcich súdov, že sporné lesné pozemky boli v správe štátneho podniku Zbrojovka Vsetín. Poukázal na to, že registrový súd pri rozhodnutí o výmaze štátneho podniku a zápise akciovej spoločnosti neštandardne uviedol formuláciu „její hmotní majetek jako celek (včetně pozemků)“ bol vložený do akciovej spoločnosti, pričom novovzniknutej akciovej spoločnosti ponechal identifikačné číslo štátneho podniku, čo považoval za nemožné vzhľadom na zánik osoby zriadenej podľa verejného práva a súčasný vznik súkromnoprávnej právnickej osoby – akciovej spoločnosti. Akciové spoločnosti dostávali vždy nové identifikačné čísla. Takisto spochybnil platnosť rozhodnutia rezortného ministerstva ČR, ktoré sporné lesné pozemky vôbec neidentifikovalo. Neidentifikovanie vkladu sporných pozemkov v rozsahu parcelné číslo, katastrálne územie a druh pozemku spôsobovalo absolútnu neplatnosť úkonu aj v rokoch 1990 – 1993. Ani štátny podnik nemohol nakladať s majetkom, ktorý nevedel identifikovať. Hromadný vklad nehnuteľnosti neexistoval, neexistovala žiadna právna norma, ktorá by umožňovala vložiť nehnuteľnosti na základe vágneho vymedzenia „vrátane pozemkov“ bez identifikácie. V tomto smere poukázal na to, akým spôsobom a s akými náležitosťami bol vykonaný prevod správy lesných pozemkov. Postup konajúcich na to určených štátnych orgánov preto buď znamenal administratívnu chybu, alebo neoprávnený zásah, pričom takéto situácie sa stávali pri transformácii podnikov v roku 1990 – 1993. Išlo však o nesprávne zapísané transformácie, obchádzanie pravidiel privatizácie, protizákonné postupy pri prevodoch lesného majetku. Je potrebné uviesť, že štátne podniky sa pri transformácii nerušili, ale zakladali sa akciové spoločnosti vedľa nich. Zrušenie štátneho podniku bolo možné až po inventarizácii majetku, vysporiadaní záväzkov a ak toto neprebehlo, postup bol protiprávny.

15. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či orgán verejnej moci ten-ktorý zákon nevyložil spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08).

17. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

18. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého ohrozenie alebo porušenie sa tvrdí, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

19. Jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je celkom nepochybne aj právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia, teda nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky strany konania zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom (m. m. II. ÚS 169/2021).

20. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsahujúcej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

21. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje aj na to, že základné právo na súdnu ochranu (siedny oddiel ústavy) je „výsledkové“, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c/a Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne I. ÚS 79/2015).

22. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej

veci. Z týchto hľadísk preto ústavný súd posudzoval aj sťažovateľom napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov.

23. Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a dotknutého súdneho spisu (vyžiadaného ústavným súdom a doručeného 4. júna 2025, pozn.) ústavnej sťažnosti a jej príloh, vyjadrení odporcov, zúčastnených osôb a sťažovateľa dospel k záveru, že sťažovateľ dôvodne namietal porušenie svojich označených práv napadnutými rozsudkami krajského a najvyššieho súdu.

III.1. K priebehu napadnutého konania:

24. Ústavný súd úvodom k veci udáva, že ide o skutkovo a právne zložitú vec, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že konanie prebieha už od roku 1993. V priebehu konania dochádzalo k zmenám a posunom v právnej argumentácii, na ktorú súdy vyšších inštancií reagovali tak, že sa snažili ustáliť tú-ktorú parciálnu otázku, avšak v dôsledku kasačných rozhodnutí (najmä najvyššieho súdu) sa konanie a právne posudzovanie predmetu sporu stalo neprehľadným, pričom niektoré aspekty veci v rámci vznesených námietok strán konania ostali nepovšimnuté, resp. nedostatočne odôvodnené.

25. Výsledkom takéhoto priebehu konania sú potom napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré na vec nazerali zúženým pohľadom v rámci naposledy vznesených námietok. Nazeranie a posudzovanie ústavného súdu je však iné – ústavný súd posudzuje konanie ako celok a hodnotí jeho výsledok z pohľadu poskytovania materiálnej ochrany základným právam a slobodám.

26. Skutkový stav bol v priebehu konania ustálený a v princípe medzi stranami sporu nesporný. Sporným ostalo len právne posúdenie veci. Vzhľadom na predmet konania a posudzovanie platnosti sporného právneho úkonu (rozhodnutia rezortného ministerstva ČR) bolo potrebné aplikovať a interpretovať právne predpisy z čias socializmu vrátane vtedy platnej ústavy. Sporný právny úkon bol uskutočnený práve v čase transformácie, keď zmeny v právnych predpisoch boli rýchle, neprehľadné, zavádzali nové právne pojmy, čo len sťažovalo právne posúdenie veci.

27. Všeobecnými súdmi ustálený skutkový stav je možné v skratke opísať tak, že štátny majetok na základe výnimky príslušného orgánu Slovenskej republiky bol zverený do správy štátnemu podniku so sídlom toho času v Českej republike. Štátny podnik, ktorému bol predmetný štátny lesný majetok zverený, bol zrušený a zakladateľ (federálne ministerstvo) zriadil nový štátny podnik v roku 1989. V roku 1990 došlo k zmenám v ústave (č. 100/1960 Zb.) a vo federálnej ústave (č. 143/1968 Zb.), ktoré sa týkali jednak zmeny chápania majetku štátu (národný majetok), ktorý sa v dôsledku týchto zmien premenoval na štátny majetok, a zároveň došlo k zmenám v pôsobnosti federálnych orgánov. Na úrovni aplikovateľných zákonov došlo v priebehu roku 1990 k prijatiu zákona o akciových spoločnostiach a rovnako k zmenám v zákone o štátnom podniku. Rezortné ministerstvo ČR malo po prijatí zákona o akciových spoločnostiach ako zakladateľ (na ktorého mala prejsť pôsobnosť z federálneho ministerstva, pozn.) rozhodnúť o zrušení štátneho podniku, v ktorého správe bol aj sporný majetok (lesné pozemky tvoriace lesný pôdny fond) bez likvidácie, a o založení akciovej spoločnosti. Táto akciová spoločnosť vznikla vložением všetkého majetku zaniknutého štátneho podniku Zbrojovka Vsetín a súčasťou vkladu mali byť aj sporné lesné pozemky. S rozhodnutím rezortného ministerstva ČR vyslovila súhlas vláda ČR. Takýmto

spôsobom sa dovtedy štátny lesný majetok ležiaci na území Slovenskej republiky stal majetkom českej akciovej spoločnosti v decembri roku 1990 bez toho, aby príslušné orgány federácie alebo Slovenskej republiky vyslovili s vkladom súhlas. Teritoriálny princíp pri nakladaní so štátnym majetkom bol zavedený do právneho poriadku federácie v decembri 1990, s účinnosťou od 1. januára 1991.

28. Až následne v rámci transformácie boli prijaté príslušné zákony, ktoré umožňovali a zároveň regulovali proces privatizácie a reštitúcie štátneho majetku, ktorý bol predtým nazývaný národný majetok, resp. majetok štátu. Po rozdelení federácie a vzniku samostatných nástupníckych štátov Slovenskej republiky a Českej republiky bol nehnuteľný majetok v štátnom vlastníctve (pôda a lesy) rozdelený medzi nástupnícke republiky na základe teritoriálneho princípu.

29. Zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 17/1993 Zb. [ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 17/1993 Zb.“)] bola zriadená možnosť štátu konajúceho prostredníctvom prokurátora napadnúť platnosť právnych úkonov, ktorými bol štátny majetok prevedený alebo došlo k prechodu na právnické alebo fyzické osoby.

30. Slovenská republika zastúpená prokurátorom podala koncom roku 1993 určovaciu žalobu, ktorou sa domáhala vyslovenia neplatnosti prevodu štátneho majetku uskutočneného sporným rozhodnutím rezortného ministerstva ČR, a to v časti, ktorou bolo disponované s lesným majetkom ležiacim na území SR bez súhlasu príslušných orgánov Slovenskej republiky.

31. Od počiatku Slovenská republika namietala, že došlo k neprípustnému prevodu štátneho majetku, a to jednak z dôvodu prekročenia právomoci rozhodujúcich orgánov a jednak z dôvodu, že predmetom prevodu bol nescudziteľný majetok vo výlučnom vlastníctve štátu. Argumentovala tým, že malo ísť o pozemky tvoriace základný lesný pôdny fond.

III.1a Chronológia rozhodovania:

32. Súd prvej inštancie (Okresný súd Považská Bystrica) vydal svoj prvý rozsudok 30. júna 1994, ktorým žalobe vyhovel. Svoje rozhodnutie založil na právnom názore, že predmetný úkon vkladu je v časti neplatný, pretože ním bol prevedený nescudziteľný majetok podľa čl. 10 ústavného zákona č. 100/1990 Zb. a bol v rozpore s § 1 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

33. Odvolací súd (Krajský súd v Banskej Bystrici) svojím uznesením z 26. septembra 1994 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a uložil mu povinnosť skúmať, či šlo výlučne o lesné pozemky a či rezortné ministerstvo ČR mohlo vložiť tento majetok do majetku akciovej spoločnosti.

34. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 3. februára 1995 opätovne vyhovel žalobe, keď konštatoval, že podľa platných právnych predpisov sporné pozemky tvorili základný lesný fond, preto ním rezortné ministerstvo ČR nemohlo platne disponovať a vložiť do majetku akciovej spoločnosti.

35. Odvolací súd svojím rozsudkom z 11. októbra 1995 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Svoje rozhodnutie založil na rozsiahlej analýze právneho stavu od roku 1960,

teda od prijatia ústavy, kde bol prvýkrát použitý výraz základný lesný fond. Za pomoci historického, systematického a logického výkladu noriem vzťahujúcich sa na vec dospel k záveru, že pod základným lesným pôdnym fondom (novela ústavy č. 100/1990 Zb.) je potrebné rozumieť lesné pozemky, ktoré boli vo vlastníctve štátu ako národný majetok neskôr pomenovaný ako majetok štátu. Vychádzajúc z uvedeného, stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého sporné lesné pozemky tvorili základný lesný pôdny fond v zmysle novely ústavy.

36. Žalovaná akciová spoločnosť podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd 30. júna 1999 tak, že zrušil rozsudky odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Na základe vlastnej úvahy dospel k záveru, že sporné pozemky neboli súčasťou základného lesného fondu, a preto rozhodnutie rezortného ministerstva ČR bolo v súlade s čl. 10 ods. 1 novelizovanej ústavy z roku 1960.

37. Po vrátení veci dovolacím súdom súd prvej inštancie rozhodol v poradí tretím rozsudkom z 13. januára 2003, ktorý opätovne žalobe vyhovel. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že došlo k obchádzaniu zákona, keďže rezortné ministerstvo ČR nekoordinovalo prevod štátneho majetku s príslušným orgánom Slovenskej republiky s poukazom na čl. 4 ods. 5 federálnej ústavy.

38. Odvolací súd uznesením z 15. júla 2004 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že nezameral svoj procesný postup na zistenie skutkového stavu v súlade s kasačným rozhodnutím najvyššieho súdu.

39. Súd prvej inštancie po vrátení veci rozhodol v poradí štvrtým vyhovujúcim rozsudkom z 23. apríla 2007, ktorý odôvodnil neplatnosťou právneho úkonu podľa § 37 Občianskeho zákonníka v spojení s čl. 4 ods. 5 federálnej ústavy, a to v dôsledku neexistencie súhlasu príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky podľa § 11 ods. 1 a 4 zákona o lesoch.

40. Krajský súd rozsudkom z 22. apríla 2009 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, keď sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie.

41. Dovolací súd uznesením z 28. februára 2011 zrušil rozsudok odvolacieho súdu. V odôvodnení sa nestotožnil s názorom, že bol potrebný súhlas štátnych orgánov Slovenskej republiky, pretože právny poriadok v čase uskutočnenia prevodu uvedený súhlas neurčoval ako podmienku platnosti prevodu. Konštatoval, že rozhodnutím o vklade došlo k transformácii štátneho vlastníctva a správy národného majetku štátnym podnikom na vlastníctvo zakladanej akciovej spoločnosti a pri prevodoch vlastníctva dochádzalo k zániku vlastníckeho práva štátu a súčasne k zániku práva správy, resp. hospodárenia, ktoré zaniklo okamihom zmeny vlastníctva.

42. Kasačné uznesenie odvolacieho súdu sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou, v ktorej uplatnil dve zásadné námietky. V prvom rade argumentoval tým, že sporné pozemky mal štátny podnik len v správe, došlo k porušeniu ústavného zákona č. 100/1990 Zb. a zákonného opatrenia 364/1990 Zb. o nakladaní s majetkom zvereným štátnym podnikom, čo považoval za vážny zásah do vlastníckeho práva štátu, ktorý mal na základe územného princípu pripadnúť v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) ústavného zákona č. 541/1992 Z. z. o delení majetku Českej a Slovenskej federatívnej republiky Slovenskej republike. Druhou námietkou bol argument, že bol potrebný súhlas ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky.

43. Ústavný súd o sťažnosti rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012, ktorým sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Z procesných dôvodov sa odmietol zaoberať otázkou, či išlo o nescudziteľný majetok štátu v zmysle čl. 10 ods. 1 ústavy a, vychádzajúc zo skoršieho názoru najvyššieho súdu, že nešlo o výlučný majetok štátu (bod 36), po preskúmaní veci konštatoval, že nebol potrebný súhlas príslušných orgánov Slovenskej republiky, keď kľúčový pojem „koordinovane so slovenskými orgánmi“ vyložil tak, že termíny zosúladenosť, usporiadanosť a spôsob súladný so zákonom je potrebné vnímať ako všeobecné pravidlo správania sa a pod tento pojem nemožno automaticky subsumovať potrebu súhlasu ústredného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva Slovenskej republiky. Dodal, že v rámci transformácie nedošlo k prevodu správy národného majetku, ale k prevodu vlastníckeho práva k štátneho majetku na iný subjekt, preto nebol potrebný súhlas.

44. Odvolací súd uznesením z 28. mája 2014 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že v rámci odvolacieho konania bola súdu predložená listina Obvodného pozemkového úradu, z ktorej vyplývalo, že k časti sporných pozemkov bol uplatnený reštitučný nárok s poukazom na právnu úpravu zákona č. 427/1990 Zb. (o malej privatizácii), ktorý mal podľa názoru krajského súdu spôsobovať neplatnosť právneho úkonu.

45. Súd prvej inštancie ostatným, v poradí piatym rozsudkom z 11. novembra 2019 určil, že právny úkon (rozhodnutie rezortného ministerstva ČR) bol neplatný v časti, v ktorej malo dôjsť k zmene vlastníckeho práva sporných lesných pozemkov. Argumentoval tým, že išlo o neurčitý právny úkon (pozemky ako majetok v rozhodnutí rezortného ministerstva neboli vôbec špecifikované) a zákazom nakladania so štátnym majetkom, na ktorý mohli byť uplatnené reštitučné nároky s poukazom na právnu úpravu § 2 ods. 3 písm. a) zákona č. 427/1990 Zb.

46. Odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Konštatoval, že je viazaný právnymi názormi najvyššieho súdu, čo sa týka záveru o cudziteľnosti štátneho majetku (bod 36), a názorom najvyššieho súdu a ústavného súdu o nepotrebnosti súhlasu príslušných orgánov Slovenskej republiky (bod 41 a 43). Dospel k záveru, že na sporný prevod štátneho majetku nie je možné aplikovať zákon č. 427/1990 Zb. (o malej privatizácii). Argumentoval zákonnými § 28 ods. 2 písm. a) a § 32 ods. 3 a 4 zákona o štátnom podniku a § 1 ods. 1, § 1 ods. 2 a § 15 zákona o akciových spoločnostiach, z ktorých vyvodil, že takýto prevod štátneho majetku bol prípustný. Procesné námietky žalovaného a intervenienta o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie štátu vyhodnotil ako nedôvodné. Zároveň konštatoval, že bola daná právomoc slovenských súdov rozhodnúť o žalobe. K potrebe súhlasu príslušných orgánov Slovenskej republiky s predmetným prevodom poukázal na závery najvyššieho súdu (bod 41) a konštatoval, že takýto súhlas s prevodom správy nebol potrebný, keďže okamihom vkladu zanikla správa a došlo k zmene vlastníckeho práva na akciovú spoločnosť. K námietke porušenia územného princípu uviedol, že tento názor nie je správny, argumentujúc prijatím ústavného zákona č. 295/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 143/1968 Zb. o československej federácii (ďalej len zákon č. 295/1990 Zb.), ktorým došlo k preneseniu právomoci v oblasti strojárstva z federácie na jednotlivé republiky. Územný princíp bol zavedený ústavným zákonom č. 556/1990 Zb., ktorého účinnosť bola od 1. januára 1991, teda až po uskutočnení vkladu. Preto uzavrel, že k porušeniu tohto princípu v čase vykonania sporného úkonu nemohlo dôjsť. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že išlo o neurčitý právny úkon podľa § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, konštatoval, že sú neaplikovateľné vzhľadom

na špeciálnu právnu úpravu § 32 ods. 3 a 4 zákona o akciovej spoločnosti, ktorá takýto postup umožňovala. Zároveň uviedol, že do úvahy prichádzalo použitie všeobecných ustanovení hospodárskeho zákonníka o platnosti a náležitostiach právneho úkonu, ktorý obsahoval komplexnú právnu úpravu. V nadväznosti na to odvolací súd konštatoval, že nezistil žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mal byť posudzovaný právny úkon neplatný, preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol.

47. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobkyňa (Slovenská republika) a sťažovateľ. Najvyšší súd o podaných dovolaniach rozhodol napadnutým rozsudkom, v ktorom v podstatnom konštatoval, že nemohol nerešpektovať už prijatý názor najvyššieho súdu (body 36 a bod 41), ktoré zopakoval. K námietke žalobkyne konania *in fraudem legis* z dôvodu zavedenia územného princípu ústavným zákonom č. 556/1990 Zb. konštatoval, že v čase prevodu t. j. 19. decembra 1990, po predchádzajúcom súhlase vlády Českej republiky z 5. decembra 1990, tento právny predpis nevyvolával žiadne právne účinky, keďže bol prijatý 12. decembra 1990 s účinkami od 1. januára 1991. Naopak, z osobitného zákona o akciových spoločnostiach explicitne vyplývala možnosť uskutočniť takýto prevod do 31. decembra 1990. K námietke rozporuplnosti, prekvapivosti, nepreskúmateľnosti a nedostatočnej odôvodnenosti rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za zjavne neodôvodnené. Naopak, považoval ho za zrozumiteľné aj vzhľadom na jeho interpretačnú presvedčivosť, z čoho vyvodil neexistenciu vytýkanej vady. K námietke absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu nedostatočnej určitosti v identifikácii predmetu prevodu opätovne odcitoval názory najvyššieho súdu (body 36 a bod 41) a ústavného súdu (bod 43), ktoré považoval za kľúčové a ktoré podľa jeho názoru ústavný súd implicitne odobril. Uzavrel, že námietka nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom je neopodstatnená, preto dovolanie v tejto časti zamietol podľa § 448 CSP.

III.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru):

48. Ústavný súd konštatuje, že sa implicitne zaoberal a vysporiadal s procesnými námietkami zúčastnených osôb týkajúcimi sa predovšetkým však právomoci súdov Slovenskej republiky rozhodovať vec, aktívnou legitimáciou v spore, postavením intervenienta, procesných účinkov jednotlivých námietok strán sporu v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku, ako aj Civilného sporového poriadku, zásadou zákonnej koncentrácie v spore a podobne. Po preskúmaní rozhodných skutočností a procesného postupu vo veci konajúcich súdov ústavný súd nedospel k záveru o dôvodnosti týchto námietok zúčastnených osôb a v rámci už vyslovených právnych záverov všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu v skoršom jeho rozhodnutí. Námietka nedostatku právomoci Slovenských súdov je neopodstatnená, keďže zákon č. 17/1993 Zb. jeho čl. IV priamo umožnil napadnúť prevod alebo prechod majetku štátu (federálneho), navyše, išlo o nehnuteľný majetok na území Slovenskej republiky. Aktívne legitimovaný bol pritom vlastník – štát (v čase podania žaloby Slovenskej republiky), za ktorého konal prokurátor, ktorý bol *ex lege* aktívne procesne legitimovaný. Konanie od začiatku prebiehalo podľa Občianskeho súdneho poriadku, neskôr podľa Civilného právneho poriadku (účinky skôr uskutočnených úkonov ostali zachované), pričom v priebehu konania až do vydania ostatného rozsudku súdu prvej inštancie nedošlo k uplatneniu sudcovskej koncentrácie v konaní. Uvedené znamená, že súdy sa boli povinné ústavne konformným spôsobom vysporiadať so všetkými zásadnými námietkami strán uplatnenými

v priebehu celého konania až do vydania prvoinštančného rozsudku z 11. novembra 2019 (bod 45), pričom súdy nižších inšancií boli povinné rešpektovať záväzné právne názory súdov vyšších inšancií. Procesné postavenie intervenienta ako osoby, ktorá má právny záujem na výsledku konania, sa nezmenilo, a preto sťažovateľ bol oprávnený podať ústavnú sťažnosť vo vlastnom mene podobne a z rovnakých dôvodov, ako to bolo aj pri skoršom rozhodnutí ústavného súdu.

III.2a K predmetu vkladu – lesný majetok štátu:

49. Krajský súd a najvyšší súd vychádzali z právneho záveru najvyššieho súdu v kasačnom rozhodnutí z 30. júna 1999, podľa ktorého sporné lesné pozemky netvorili základný lesný pôdny fond. Z procesného hľadiska bol krajský súd viazaný týmto názorom, preto mu nemožno vyčítať, že sa ním riadil. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku z neho tiež vychádzal a bez potreby akejkoľvek revízie uviedol, že s ním implicitne vyjadril súhlas ústavný súd vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 340/2012-32 z 1. augusta 2012, ktorým ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti kasačnému rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

50. V prvom rade je potrebné konštatovať, že tento právne záväzný právny záver najvyššieho súdu bol namietaný aj v skoršej ústavnej sťažnosti, ktorá nesmerovala proti konečnému meritórnemu rozhodnutiu všeobecného súdu, ale inému kasačnému rozhodnutiu najvyššieho súdu (bod 41), čo podľa názoru ústavného súdu samo osebe nezakladá nemožnosť revízie tohto nosného právneho názoru najvyššieho súdu v rámci posudzovania ústavnej udržateľnosti konečného rozhodnutia vo veci samej, čo je predmetom konania o tejto ústavnej sťažnosti.

51. Z obsahu skoršieho rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd sa touto otázkou meritórne odmietol zaoberať z procesných dôvodov (sťažovateľka mala ústavnou sťažnosťou napadnúť kasačné rozhodnutie krajského súdu a keď tak neurobila, je jej námietka oneskorená, pozn.). Vychádzajúc z uvedeného, záver najvyššieho súdu o tom, že ústavný súd tento skorší záver najvyššieho súdu posúdil implicitne ako ústavne súladný, ústavný súd považuje za zavádzajúci a nezodpovedajúci skutočnosti.

52. Ako už bolo uvedené, základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivý proces sú výsledkové práva. Vychádzajúc z faktu, že predmetná otázka ešte nebola meritórne posudzovaná ústavným súdom, ústavný súd ju nepovažoval za uzavretú, teda takú, ktorá by v konaní o tejto sťažnosti nemohla byť podrobená testu ústavnosti, keďže išlo o kľúčovú otázku právneho posúdenia veci.

53. Pre lepšie pochopenie komplexnosti tohto záveru najvyššieho súdu ho ústavný súd opätovne odcituje v celom rozsahu:

«... po politickej a hospodárskej zmene na konci roka 1989 sa pojem „vlastníctva“ zmenil nielen formálne, ale najmä obsahovo. Nastolila sa opäť jednota vlastníctva a z toho vyplývajúca rovnaká právna možnosť nadobúdať všetky vlastníctva a vzájomná rovnosť vlastníkov ako súčasť rovnosti občianskej (porov. čl. 11 Listiny základných práv a slobôd). Preto aj čl. 10 ods. 1 musí byť interpretovaný práve v súvislosti s touto situáciou a naviac tento článok prekonal, oproti predchádzajúcej právnej úprave danej čl. 8 ods. 2 Ústavy z r. 1960 (zákon č. 100/1960 Zb.), jednu zmenu síce bezvýznamnú - ktorá sa dotýkala len označenia dotknutého lesného majetku, ktorý namiesto „základný lesný fond“ bol nazvaný „základný lesný pôdny fond“ - ale na druhej strane

jednu zásadnú zmenu, reagujúcu na spomínané politické a hospodárske premeny, v našej spoločnosti, ktorá spočívala v tom, že základný lesný fond v novelizovanom znení už nebol vyhlásený za súčasť národného majetku, t. j. za predmet štátneho socialistického vlastníctva, ktoré v tej dobe už neexistovalo, ale za predmet celkom inak chápaného vlastníctva štátu, ktoré sa zrovnoprávnilo s každým iným vlastníctvom. Z logického, gramatického či sémantického výkladu uvedeného pojmu „základný lesný pôdny fond“ vyplýva, že nie každý lesný pozemok tvorí jeho súčasť bez ohľadu na to, či by bol vo vlastníctve štátu a že čl. 10 ods. 1 vyslovil len všeobecnú zásadu, resp. tézu, či proklamáciu, ktorá však bez doplnenia vykonávacím zákonom použiteľná nemohla byť pre jej nejasnosť a nedefinovateľnosť. V dôsledku toho ani dispozícia s časťou základného lesného pôdneho fondu sama osebe, t. j. ipso facto, nemohla byť proti ústavnou.

Z uvedeného možno usúdiť, že zákon č. 111/1990 Zb. lesný majetok (lesný pôdny fond), ku ktorému mal právo hospodárenia štátny podnik, nepovažoval za súčasť nescudziteľného základného lesného pôdneho fondu v zmysle čl. 10 ods. 1, preto tento hmotný majetok mohol byť podľa § 28 ods. 1 a § 32 ods. 3 cit. zákona ako celok vložený do akciovej spoločnosti, ako súčasť jej základného kapitálu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 104/1990 Zb.

Ďalší podporný, ale zároveň presvedčivý argument o tom, že v zmenenej politickej a hospodárskej situácii, ktorá nastala po roku 1989, lesný majetok - a to ani vtedy, ak bol súčasťou „základného lesného pôdneho fondu“, - už nebol výlučným štátnym vlastníctvom nám dáva zákon č. 229/1991 Zb., ktorý podľa § 1 ods. 1 písm. a/výslovne týkal aj pôdy, ktorá tvorí „lesný pôdny fond“, a to všeobecne bez obmedzenia teda i „základný lesný pôdny fond“, ktorý mohol byť tiež predmetom reštitúcie podľa ust. § 6 cit. zákona, teda vo vlastníctve iného subjektu než štátu. Tento záver je logický, pretože ak sa pripojí k akémukoľvek pojmu ďalší obsahový prvok, t. j. ďalší prvok jeho intencie, zúži sa tým jeho rozsah (existencia); to samozrejme platí i o pojme „lesný pôdny fond“.

Doterajšia argumentácia vedie potom k záveru, že vložené lesné pozemky zo štátneho podniku do akciovej spoločnosti v rámci jeho privatizácie, bolo v súlade s čl. 10 ods. 1 a s § 28 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb.»

54. Citovaný právny záver najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nedáva konzistentné odpovede na posudzovanú otázku. Nihilizuje a opomína hierarchiu aplikovaných noriem a dospieva k neprípustnému záveru o neaplikovateľnosti ústavnej normy z dôvodu absencie vykonávacej normy.

55. Nepreskúmateľnosť a vnútorná rozpornosť argumentácie spočíva v tom, že novelizovaný čl. 10 ods. 1 ústavy („nerastné bohatstvo, základné zdroje energie, základný lesný pôdny fond, prírodné zásoby podzemných vôd, vodné toky a prírodné liečivé zdroje sú v štátnom vlastníctve. Podrobnosti ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia“) identifikoval predmet v podobe výhradného vlastníctva štátu (*ius regale, regalia*). Skutočnosť, že došlo k zmene ponímania z národného majetku v jednotnom socialistickom vlastníctve na jeho chápanie a pomenovanie ako štátne vlastníctvo (ktoré bolo postavené na roveň s vlastníctvom iných osôb, pozn.), nič nemení na tom, že tam vymenovaný predmet mohol byť výhradne len vo vlastníctve štátu. V skutočnosti došlo len k tej zmene, že sa nahradil jeden pojem druhým, pričom významový atribút, že ide o predmet vo výlučnom štátnom vlastníctve, zostal tak, ako ho vnímala aj ústava pred prijatím ústavnej novely (k tomu pozri Knapp, V., Poslední dějství národního majetku, Právník 6/1993, s. 455).

56. Záver najvyššieho súdu, že z výkladu pojmu „základný lesný pôdny fond“ vyplýva, že nie každý lesný pozemok tvorí jeho súčasť bez ohľadu na to, či by bol vo vlastníctve štátu, pretože čl. 10 ods. 1 vyslovil len všeobecnú tézu, ktorá pre absenciu vykonávacieho právneho predpisu nemohla byť použiteľná pre nejasnosť a nedefinovateľnosť, v dôsledku čoho dispozícia s časťou základného lesného pôdneho fondu nemohla byť protiústavná, preto ústavný súd považuje za arbitrárny.

57. Pri výklade pojmu „základný lesný fond“ (ako ho vnímal ústavodarca v roku 1960) je potrebné mať na pamäti, že v danej dobe okrem socialistického vlastníctva štátu existovali aj pozemky tvoriace lesný fond, ktoré boli v družstevnom vlastníctve, resp. také, ktoré štát v priebehu času nenadobudol do vlastníctva, teda ostali vo vlastníctve osôb podľa pozemkovej knihy (urbáre, fyzické osoby). Ústavodarca pri koncipovaní ústavy a tam použitých výrazov musel prihliadať na skutočnosť, že výhradným vlastníctvom štátu (národný majetok) nie je všetok lesný fond, ale len tá jeho časť, ktorá je vo vlastníctve štátu – preto ho nazval základným lesným fondom. Na uvedenom ponímaní sa nič nezmenilo ani prijatím novely ústavy (ústavný zákon č. 100/1990 Zb.), ktorá v čl. 10 ods. 1 pojem národný majetok nazvala štátnym majetkom. Podústavnou právnou úpravou tohto výhradného majetku štátu (v terminológii po novele ústavy základný lesný pôdny fond) upravujúcou problematiku lesov v čase nadobudnutia platnosti ústavy z roku 1960 bol pôvodný zákon o lesoch (zákon č. 166/1960 Zb.), ktorý, pochopiteľne, nevymedzoval termín „základný lesný fond“, ale „len“ lesný fond, a neskorší zákon o lesoch (zákon č. 61/1977 Zb.) zaviedol pojem „lesný pôdny fond“. Preto nie je udržateľný právny záver, že neexistovala osobitná právna úprava týkajúca sa špecifického predmetu vlastníctva lesov po prijatí ústavnej novely, ktorá by štátu bránila alebo obmedzovala ho pri nakladaní so štátnym majetkom aj v zmysle zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku a nebolo možné zistiť obsah tohto pojmu výkladom. Na uvedenom nič nezmenila ani skutočnosť, že novelou ústavy došlo k premenovaniu národného majetku na štátny a pridaniu slova „pôdny“ (čl. 10 ods. 1 ústavy z roku 1960) do už známeho ústavného pojmu „základný lesný fond“, ktorým došlo len k špecifikovaniu tohto predmetu právnych vzťahov v tom zmysle, že lesný pôdny fond bol tvorený lesnými pozemkami (§ 2 ods. 1 zákona č. 61/1977 Zb.). Možno teda konštatovať, že neprijatie osobitného federálneho zákona, upravujúceho podrobnosti v súvislosti s výhradným majetkom štátu, neznemožnilo výklad tohto ústavného pojmu v kontexte už existujúcej záväznej právnej úpravy na úrovni zákona.

58. V tejto súvislosti je významná aj tá skutočnosť, že zákon o lesoch v posudzovanom období poznal len prevod správy lesného majetku tvoriaceho základný lesný fond. Vôbec nepočítal s možnosťou prevodov vlastníckeho práva štátu na iné subjekty práva. Aj preto neobstojí argumentácia, že zákon o štátnom podniku a zákon o akciových spoločnostiach vo všeobecnosti pripúšťali, aby aj k tomuto špecifickému predmetu vlastníckeho práva bolo možné bez ďalšieho vkladom majetku štátneho podniku do akciovej spoločnosti zmeniť vlastnícke právo zo štátu na akciovú spoločnosť.

59. Navyše, tento štátny majetok nebol majetkom štátneho podniku, ale majetkom štátu, pričom štátny podnik mal len právo hospodárenia (majetkové právo) k tomuto predmetu.

60. Skutočnosť, že zákon o akciových spoločnostiach umožnil vložiť štátny majetok do vznikajúcej akciovej spoločnosti, ešte neznamená, že tak mohol platne urobiť v prípade, že predmetom

vlastníctva bol predmet, ktorý mohol byť výhradne len vo vlastníctve štátu. Neobstojí ani tvrdenie, že nešlo o prevod, resp. prechod vlastníctva zo štátu ako vlastníka na akciovú spoločnosť, ktorej zakladateľom je štátny orgán a vlastníkom akcií je rovnako štát, pretože ide o subjekt práva diametrálne odlišný od štátu, a vlastníkom tohto predmetu vlastníctva by už nebol štát, ale akciová spoločnosť, čiže subjekt súkromného práva.

61. Podpornú argumentáciu najvyššieho súdu, že tento špecifický predmet vlastníctva chránený ústavou bol predmetom reštitúcií, ústavný súd považuje za nenáležitú. V prvom rade, reštitučné zákony umožňujúce prinavrátenie vlastníckych práv pôvodným vlastníkom boli prijaté neskôr a boli komplexné v tom zmysle, že vymedzovali podmienky a proces reštitúcie, ale hlavne sledovali úplne iný cieľ ako privatizácia štátneho majetku. Cieľom reštitúcie bolo odčiniť krivdy komunistického režimu (protiprávnej konfiškácie, násilnej kolektivizácie, znárodňovania a pod.), keď pôvodní vlastníci boli režimom pozbavení majetku, ktorý následne pripadol štátu. Išlo o odstránenie protiprávných zásahov do vlastníckeho práva zo strany režimu, ktorý pošliapaval základné práva a slobody svojich občanov (vlastníkov). Tento mimoriadny nástroj, ktorý prinavracal vlastníctvo, bol osobitným právnym konceptom, ktorý bol založený nie na klasickom vrátení vlastníctva z titulu existencie práv pôvodného vlastníka, ale na oprávnenosti subjektov na základe osobitného predpisu, ktorí mohli reštituovať za presne stanovených pravidiel a podmienok a v prípade, že *restitutio in integrum* nebolo možné, mali nárok na peňažnú náhradu či (v prípade pôdy) iný porovnateľný nehnuteľný majetok.

62. Naproti tomu privatizácia štátneho majetku sledovala jeho deetatizáciu. Nenaprávala krivdy, ale išlo o transformačný proces, v rámci ktorého štát vyhodnotil, ktorý majetok môže byť v rukách súkromných osôb (privatizovateľný majetok štátu). Tento proces bol postupný, ale ani v rámci neho nebolo možné privatizovať štátny majetok, ktorý v zmysle platnej ústavy bol výhradným štátnym majetkom.

63. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pre meritum veci kľúčový právny záver krajského a najvyššieho súdu o tom, že tento špecifický predmet vlastníckeho práva štátu bolo možné vložiť do akciovej spoločnosti, považuje za arbitrárny, v rozpore s vtedy platným právom, a preto aj porušujúci v ústavnej sťažnosti uvedené práva sťažovateľa.

III.2b K právomoci štátnych orgánov Českej republiky rozhodnutím vložiť majetok štátneho podniku do novoznikajúcej akciovej spoločnosti:

64. Z nesporných skutkových okolností veci je zrejmé, že pôvodnému subjektu (Závody Řijnové revoluce, n. p. Vsetín) bol na základe výnimky zverený sporný lesný majetok do správy v roku 1965 (administratívnymi dohodami s príslušnými štátnymi orgánmi SR). V priebehu času bol pôvodný subjekt transformovaný do iného štátneho subjektu (Závody obecného strojírenství, koncern Brno, organizačná jednotka Zbrojovka Vsetín, koncernový podnik, Vsetín), a v roku 1989 bolo rozhodnutím Federálneho ministerstva hutníctví strojírenství a elektrotechniky (ďalej len „federálne ministerstvo“) č. 29/1989 z 26. júna 1989 rozhodnuté o založení štátneho podniku Zbrojovka Vsetín s účinnosťou od 1. júla 1989. Možno uviesť, že obsahom súdneho spisu sú len administratívne dohody o prevode správy lesného majetku na pôvodný subjekt, nie však na ostatné spomínané subjekty (vrátane štátneho podniku Zbrojovka Vsetín).

65. Rozhodnutím rezortného ministerstva ČR č. 147/1990 z 19. decembra 1990 (s predchádzajúcim súhlasom vlády ČR; uznesenie č. 334 z 5. decembra 1990) bolo rozhodnuté o zrušení štátneho podniku Zbrojovka Vsetín bez likvidácie (ktorý podľa tvrdení žalovanej mal v správe aj sporný lesný majetok) a o založení právneho predchodcu žalovanej, a to ZBROJOVKA VSETÍN, a. s., s účinnosťou od 31. decembra 1990.

66. Z uvedeného vyplýva, že zakladateľom štátneho podniku Zbrojovka Vsetín bolo federálne ministerstvo, a nie rezortné ministerstvo ČR. Aj keď ústavný zákon č. 295/1990 Zb. meniaci federálnu ústavu, vyňal z pôsobnosti federácie strojárstvo (čím zveril pôsobnosť federálneho ministerstva na republikové orgány – ministerstvá (čl. 8 federálnej ústavy), následne zákonným opatrením ČNR č. 305/1990 Zb. zároveň určil pôsobnosť tohto rezortného ministerstva ČR (čl. 1 ods. 2 opatrenia), pričom jej rozsah vymedzil „*pokud obecně závazné právní předpisy svěřují působnost federálním ústředním orgánům státní správy ve věcech strojírenství, elektrotechniky, elektroniky, těžby, úpravy a zušlechťování rud a magnezitu, vykonává tuto působnost v rozsahu příslušejícím České republice ministerstvo strojírenství a elektrotechniky*“.

67. Z čl. 3 ods. 1 a čl. 140 federálnej ústavy (o vymedzení území České republiky a Slovenskej republiky) platného od roku 1968 možno vyvodit', že územná pôsobnosť rezortného ministerstva ČR pri nakladaní so štátnym majetkom aj v čase sporného rozhodnutia bola vymedzená územím ČR. Navyše, z hľadiska vecnej pôsobnosti sa pôsobnosť rezortného ministerstva ČR vecne netýkala lesov.

68. V rovnaký deň ako bola prijatá zmena ústavy ústavným zákonom č. 295/1990 Zb., bol zároveň prijatý federálny zákon č. 297/1990 Zb., ktorým sa menil a doplnil federálny zákon č. 194/1988 Zb. o pôsobnosti federálnych ústredných orgánov štátnej správy. V čl. II ods. 1 písm. c) určil, že *majetkové práva, práva a povinnosti z pracovnoprávných a iných vzťahov prechádzajú z Federálneho ministerstva hutníctva, strojárstva a elektrotechniky na Federálne ministerstvo hospodárstva*. Táto skutočnosť bola uplatnená v napadnutom konaní ešte v roku 1994, a s touto námietkou nedostatku právomoci rezortného ministerstva ČR rozhodnúť o vložení štátneho majetku (lesný majetok, tvoriaci územie Slovenskej republiky) sa všeobecné súdy v priebehu konania nevysporiadali. Uvedené ústavný súd považuje za ďalší nedostatok zakladajúci arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí krajského a najvyššieho súdu.

69. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu možno vyvodit', že ústavný súd pojem svojvôle chápe ako extrémny nesúlads právnych záverov so skutkovými zisteniami, nerešpektovanie kogentnej normy, jej interpretácia, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (príkladom je prepiaty formalizmus), interpretáciu noriem v extrémnom nesúlade s ich obsahom, právnou praxou, ako aj doktrínou všeobecne akceptovaných výkladových metód, rovnako aj interpretáciu a aplikáciu zákonných pojmov v inom ako zákonom stanovenom a právnym myslením konsenzuálne akceptovanom význame.

70. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu dospel k záveru, že označenými rozhodnutiami došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

71. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu, ústavný súd poukazuje na princíp *ratione temporis* viazanosti dohovorom. K uskutočneniu sporného právneho úkonu, ktorého platnosť bola predmetom napadnutého konania, došlo v roku 1990, teda pred ratifikáciou dohovoru. Tento právny úkon mal byť v rozpore s právom, ktoré platilo v okamihu jeho uskutočnenia (vzniku). Vzhľadom na uvedené by išlo o retroaktívnu aplikáciu dohovoru na udalosť, ktorá nastala pred jeho záväznosťou, ktorá nastala jeho ratifikáciou Českou a Slovenskou federatívnou republikou 18. marca 1992 (pozri Brežny proti Slovensku, rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva, 4. 3. 1996, sťažnosť č. 23131/93, a Blečić proti Chorvátsku, rozsudok Veľkej komory, 8. 3. 2006, sťažnosť č. 59532/00).

72. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu, nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

III.3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

73. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie svojich hmotných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v rámci štandardov práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami z dôvodu, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv.

III.3a Východiská:

74. Konkrétne určenie právneho rozsahu ochrany vlastníctva prostredníctvom zákona patrí do autonómnej sféry zákonodarcu. Zákonodarca musí ale pritom vychádzať z toho, že každé vlastníctvo nadobudnuté v súlade s právom a so zákonom podlieha ústavnoprávnej ochrane, naproti tomu vlastnícke postavenie získané protiprávne (v rozpore so zákonom) je z tejto ústavnoprávnej ochrany vyňaté (PL. ÚS 29/05).

75. Ústavný súd pripomína, že každému priznané právo vlastníť majetok neposkytuje každému právo vlastníť akýkoľvek majetok (PL. ÚS 38/95).

76. Ústava v čl. 20 ods. 1 neustanovuje absolútne rovnaký obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov ku všetkým veciam, ktoré môžu byť predmetom vlastníctva. Určuje však rovnaký zákonný obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov (PL. ÚS 26/00).

77. Zákonnú transpozíciu čl. 20 ods. 1 ústavy predstavuje Občiansky zákonník, ktorý § 123 poskytuje zákonnú definíciu vlastníckeho práva (PL. ÚS 11/96).

III.3b Vlastné posúdenie zásahu:

78. Predmetom napadnutého konania bolo určenie čiastočnej neplatnosti právneho úkonu (rozhodnutia rezortného ministerstva ČR), ktorým bolo disponované s majetkom štátu vkladom majetku štátneho podniku Zbrojovka Vsetín do akciovej spoločnosti. Jeho výsledok má nepochybne vplyv na určenie vlastníckeho práva k sporným lesným pozemkom. Hoci výsledok konania nemá priamy vplyv na vlastnícke právo sťažovateľa, má priamy vplyv na ním realizovaný výkon majetkových práv v mene vlastníka majetku, ktorým je štát a ktorého správu vykonáva sťažovateľ

priamo na základe zákona (pozri § 50 ods. 3 a 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov).

79. V okolnostiach veci ide o štátny lesný majetok, ktorý má dve roviny. Prvou rovinou je skutočnosť, že podľa právneho názoru ústavného súdu v zmysle právnych predpisov platných a účinných v čase uskutočnenia sporného právneho úkonu bol tento majetok považovaný za výlučný majetok štátu. Druhou rovinou je skutočnosť, že ide o nehnuteľný majetok ležiaci na území Slovenskej republiky. Aj keď išlo o štátny majetok federácie, je zrejmé, že tento lesný majetok nikdy netvoril súčasť ani majetok Českej republiky, a preto, akceptujúc určené hranice republík federácie (čl. 3 ods. a čl. 140 federálnej ústavy), rozdelením federácie tento nehnuteľný majetok bez ďalšieho tvoril územie Slovenskej republiky a tzv. strategický štátny majetok.

80. Vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že tento lesný majetok bol vo vlastníctve štátu, pôvodný štátny podnik mal tento majetok len zverený do správy s právom hospodárenia, a to na základe výnimky, pričom v dôsledku rozhodnutia rezortného ministerstva ČR malo vkladom majetku štátneho podniku Zbrojovka Vsetín ako celku do vznikajúcej akciovej spoločnosti dôjsť k prechodu vlastníckeho práva k spornému lesnému majetku na akciovú spoločnosť. Tento záver je podľa názoru ústavného súdu arbitrárny a nerešpektuje základne princípy vlastníckeho práva a jeho ochrany.

81. Aj v čase uskutočnenia rozhodnutia rezortného ministerstva ČR právna úprava rozlišovala medzi správou národného majetku (neskôr štátneho majetku), resp. právom hospodárenia (ako majetkovým právom) a vlastníckym právom štátu k národnému majetku. Tieto kategórie nemožno zamieňať ani stotožňovať. V prípade akýchkoľvek dispozičných úkonov s cudzím majetkom (nešlo o majetok štátneho podniku) nemožno v zmysle zásady *nemo plus iuris* previesť alebo zabezpečiť prechod vlastníckeho práva na inú osobu bez súhlasu vlastníka, a to ani v prípade, že ide o mocenské rozhodnutie štátneho orgánu (rezortného ministerstva ČR), ako tomu bolo v posudzovanom prípade.

82. Vo veci konajúce súdy argumentovali znením § 32 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, v zmysle ktorého zakladateľ mohol do 31. decembra 1990 podnik zrušiť bez likvidácie a hmotný majetok zrušeného podniku ako celok vložiť do akciovej spoločnosti, prípadne ho zmluvne previesť do vlastníctva inej právnickej alebo fyzickej osoby. Spolu s majetkom prechádzajú na nadobúdateľa práva a povinnosti zrušeného podniku.

83. Citované ustanovenie stanovuje, že štátny podnik mohol vložiť alebo previesť hmotný majetok zrušeného štátneho podniku do vlastníctva inej právnickej osoby v prípade, že ho vlastnil. Ak vykonával len právo hospodárenia s majetkom štátu, mohol toto opatrenie urobiť len so súhlasom vlády Česko-slovenskej federatívnej republiky, prípadne vlády Českej republiky alebo Slovenskej republiky, ak je zakladateľom ústredný orgán štátnej správy republiky alebo národný výbor (§ 32 ods. 4 zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb.).

84. V danom prípade zakladateľom štátneho podniku bolo federálne ministerstvo, ktoré prijatím ústavného zákona č. 295/1990 Zb. zaniklo, pričom pôsobnosť federálneho ministerstva prešla na rezortné ministerstvo ČR, ale len v rozsahu územia Českej republiky (bod 66 a 67 tohto nálezu). Vzhľadom na uvedené a osobitosť predmetu prevodu (lesné pozemky na území Slovenskej republiky) je potom logický záver, že s predmetným rozhodnutím rezortného ministerstva ČR mala

vyjadriť súhlas vláda Česko-slovenskej federatívnej republiky, keďže rozhodnutie svojimi účinkami presahovalo územnú pôsobnosť rezortného ministerstva ČR. Všetky tieto skutočnosti potom vedú k záveru, že ak s vkladom vyjadrila súhlas len vláda Českej republiky, došlo k neúčinnému udeleniu súhlasu s prechodom štátneho majetku do majetku akciovej spoločnosti. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že išlo o výlučný majetok štátu, ktorým bolo disponované v rozpore s ústavou. Možno preto konštatovať, že rozhodnutie rezortného ministerstva ČR so súhlasom vlády ČR nevyvolalo právne účinky prechodu vlastníckeho práva k sporným lesným pozemkom.

85. Ústavný súd k pojmu „koordinovane“ (čl. 4 ods. 5 federálnej ústavy) a k výkladu tohto pojmu v skoršom rozhodnutí ústavného súdu dodáva, že tento výklad možno považovať za vecne správny, ale neúplný, keďže opomína skutočnosť, že použitý výraz bol výslovne a nevyhnutne spojený s aktivitou orgánov druhej republiky. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dopĺňa, že pojem koordinovane je potrebné vykladať ako zosúladenie činnosti obidvoch aktérov (rozumej republik) tak, aby sa dosiahol zamýšľaný cieľ.

86. Ako už bolo uvedené (bod 57), zákon o lesoch pripúšťal len prevod správy národného majetku (§11 ods. 4 zákona o lesoch) a nepočítal s tým, že by štát ako vlastník národného majetku mohol scudzovať lesné pozemky ako národný (štátny) majetok iným osobám.

87. Právne predpisy, na základe ktorých malo dôjsť k zmene vlastníctva štátu na akciovú spoločnosť sporným rozhodnutím rezortného ministerstva ČR, boli § 32 ods. 4 zákona o štátnom podniku a zákon o akciových spoločnostiach. Označené zákony majú povahu všeobecných zákonov, ktoré upravujú postupy pri nakladaní s majetkom vo vlastníctve štátu vo všeobecnosti, bez ohľadu na predmet vlastníctva. Osobitnou právnou úpravou týkajúcou sa lesov bol zákon o lesoch, ktorý takúto dispozíciu so štátnym, resp. národným majetkom neupravoval, a teda neumožňoval. Podľa názoru ústavného súdu za použitia argumentu „*a minori ad maius*“ v prípade dispozície s týmto druhom štátneho majetku bolo minimálne v rámci ústavného príkazu koordinácie potrebné získať súhlas správcu tohto štátneho majetku (Ministerstvo pôdohospodárstva SR, ústredný orgán štátnej správy) so zánikom jeho správy, keďže zamýšľaným prechodom vlastníckeho práva štátu malo dôjsť aj k zániku správy. Argument, že nebola potrebná žiadna ingerencia zo strany príslušných orgánov Slovenskej republiky, pretože zákon upravoval len prevod správy a v okolnostiach veci došlo k prechodu vlastníckeho práva (s čím zákon o lesoch ani len nepočítal), sa javí ako nedostatočný a svojimi účinkami (zánik správy bez ďalšieho, zánik vlastníckeho práva štátu, vznik vlastníckeho práva inej právnickej osoby ako štát) nezlučiteľný s právom na ochranu vlastníckeho práva.

88. Vychádzajúc zo zistenia porušenia procesných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj z uvedených úvah, ústavný súd konštatuje, že neposkytnutie súdnej ochrany v požadovanej kvalite malo vplyv aj na hmotnoprávne postavenie sťažovateľa, ktorý vykonáva správu štátneho majetku v oblasti lesov (majetkové právo). Preto ústavný súd dospel k záveru, že napadnutými rozhodnutiami došlo aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv. Preto konštatuje, že napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené aj označené práva sťažovateľa hmotnoprávnej povahy, teda právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

89. Napadnutý rozsudok krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd preto zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku nálezu).

90. V ďalšom postupe sú krajský súd, ako aj najvyšší súd viazané právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.4. K ostatným označeným právam podľa ústavy:

91. Sťažovateľ do petitu ústavnej sťažnosti zahrnul aj čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 1 (pisárska chyba, z obsahu argumentácie je zrejmé, že ide o čl. 2 ods. 2 ústavy) a čl. 12 ods. 1 ústavy, ktorých porušenie namietal v spojitosti s právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy. Zároveň namietal aj porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy.

92. Pokiaľ ide o čl. 1 ods. 1 ústavy, ten bol namietaný pre porušenie princípu právneho štátu (v časti definičného znaku právnej istoty). Sťažovateľ namietal porušenie princípu právnej istoty vo vzťahu k požiadavke predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, keď napadnuté rozsudky všeobecných súdov považoval za prekvapivé a v rozpore so základným právom na súdnu ochranu.

93. Článok 2 ods. 2 ústavy stanovuje, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Je to základné pravidlo, ktoré obmedzuje moc štátnych orgánov a zabezpečuje, aby konali v súlade s právnym poriadkom. Sťažovateľ porušenie tohto článku namietal a argumentačne spájal z dôvodu porušenia právomoci (územnej pôsobnosti) štátnych orgánov nakladajúcich so štátnym majetkom, na čo vo veci konajúce súdy dostatočne nereflektovali. Aj porušenie tohto článku ústavy spájal so základným právom na súdnu ochranu.

94. Článok 12 ods. 1 ústavy deklaruje základné atribúty základných práv a slobôd, ako sú neodňateľnosť, nescudziteľnosť, nepremlčateľnosť a nezrušiteľnosť. Sťažovateľ porušenie tohto článku namietal v súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu.

95. Ústavný súd (vychádzajúc zo záverov, ktorého ho viedli k vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu) konštatuje, že v okolnostiach veci je dôvodné vysloviť aj porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 ústavy v spojitosti s vysloveným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu (bod 1 výroku nálezu).

96. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľ porušenie tohto základného práva argumentačne odvádzal od tvrdenia, že napadnutými rozhodnutiami súdov bola spôsobená škoda. Predmetom napadnutého konania však nebola náhrada škody, ale určenie neplatnosti prevodu, resp. prechodu vlastníckeho práva k štátnemu majetku. Ústavný súd preto konštatuje, že nezistil relevantnú spojitosť medzi označeným článkom ústavy a napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho súdu, a preto sťažnosti v tejto časti nevyhoveli (bod 4 výroku nálezu).

97. K obdobnému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s namietaným porušením práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Ani tu nezistil relevantnú súvislosť medzi označeným právom sťažovateľa a napadnutými rozsudkami. Porušenie tohto článku nemožno spájať ani zamieňať s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ bol v rámci konania v znevýhodnenom postavení a nemal rovnakú

príležitosť predniesť svoje tvrdenia a argumenty v porovnaní s protistranou. Preto ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovelo (bod 4 výroku nálezu).

IV. Trov konania

98. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Právna zástupkyňa sťažovateľa si nárok na náhradu trov konania uplatnila.

99. Vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 343,25 eur a dvoch režijných paušálov v hodnote po 13,73 eur a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2025 (písomné podanie vo veci samej) v hodnote 371 eur a režijného paušálu v hodnote 14,84 eur. Trovy konania tak spolu predstavujú 1 099,80 eur.

100. Uvedené sumy za úkony uskutočnené v roku 2024 sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % a za úkon uskutočnený vo výške 23 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 1 331,33 eur (bod 3 výroku nálezu).

101. Priznanú náhradu trov konania sú krajský súd a najvyšší súd povinné zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právnej zástupkyne sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

102. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu